

Jó bornak is kell a cégér

Rossz időjárási viszonyok befolyásolták az idei szőlőtermést és a borászatot

Nem tett jót a tavaszi kánikula a szőlőnek, emiatt nem ígérkezik jónak az idei bortermés Erdélyben. Bár az utóbbi évtizedben sok gazda pályázott szőlőtelepítésre és borkészítésre, a hazai borpiacon még sincsenek jelen a kistermelők.

Az idei szőlőtermést az extrém időjárás viszonyok jellemezték, ezért is kezdődött el a szokásosnál sokkal korábban, már augusztus derekán a szüret az aradhegyjai, azaz a Ménesi borvidéken, de Erdély más melegebb vidékein is – nyilatkozta lapunknak Balla Géza, Erdély egyik legismertebb magyar borásza. Az éghajlatváltozás a szőlőtermesztésre és a borászatra is rányomta bélyegét. Az idén március végén mért különleges meleg a feje tetejére állította a szőlő vegetációját. „A szőlőcukorra változó sav lassú folyamat, amely normális hőmérsékletet igényel. Ezzel szemben a 40 fok körüli nyári kánikula hatására a szőlőbogyókból elpárolgott a víz, és koncentrálnódott nem csak a szőlőcukor, hanem a sav is” – magyarázta a szakember, aki szerint idén sokkal több a magas savtartalommal szüretelt szőlő.

Balla Géza pincészete 11 országba exportálja Erdély leghíresebb vörösborait – elsősorban a Kárpát-medencébe, néhány más uniós országba, Észak-Amerikába és Japánba is. A 120 hektáron gazdálkodó vállalkozó számára tehát komoly kihívás az éghajlatváltozás, ami ellen szakszerű szőlőművelési technológiákkal – például az szőlőültetvények sorainak gypesítésével – próbálnak fellépni. Ez a hirtelen lezúduló záporok talajelmosása ellen is biztonságot nyújthat.

Nemzetközi fajtákkal nehéz felzárkózni

Az éghajlati kihívások egyformán érintenek kis- és nagy szőlőtermesztőt, de sok kiskaszda Erdélyben más okok miatt sem tud felzárkózni a minőségi borkészítés élvonalához. Balla Géza úgy látja, az utóbbi tíz évben az uniós pályázatoknak köszönhe-

uralja, amelyek gyakorlatilag szinte teljesen kiszorították az üzletek polcairól a kistermelőket. Ez azért baj, mert a romániaiaknál sokkal jobb borászattal rendelkező néhány környékbeli országban éppenséggel

túl hosszú: Balla Géza pincésze-
te, a maroskeresztúri Villa Vinea, a
bátosi Liliac Winery, a zsidvei Jidvei
Kft., a krasznabélteki Nachbil, a ká-
rásztelki Vinca, a kémeri Fort Silvan,
a csombordi Domeniile Boeru és a

Papp Péter szerint lassan fejlődik a hazai borfogyasztási kultúra. Sokan még mindig a 10 lej alatti borokat vásárolják meg a kereskedelemből, amelyek minősége igencsak megkérdőjelezhető, hiszen csupán a palackozás költsége önmagában legalább 3,5 lej. „Aki jobb minőségű bort akar, az 15–20 lej feletti borok között válogasson, ez alatt nem lehet keresgélni” – magyarázza a borosgazda, aki három évtizednyi fogtechniku-

gyétől eltérően az utóbbi években itt nagy fejlődés történt. „Megyénk borászati szempontjából példaértékű. Minden júniusban megtartjuk a megyei borversenyt, ahova a helyi települések versenyein továbbjutott termelők nevezhetnek be. Annak ellenére, hogy Szatmár borvidékként nem annyira ismert, mint a Kükkölmente vagy Ménes, remek boraink vannak. Idén száz minta érkezett be az előszelektált borokból. A vörösborkategóriában az egyik jobb volt, mint a másik, nehéz volt kiválasztani a győzteseket” – magyarázza tapasztalatait Serli Csilla, aki főállásban a Nachbil borok minőségéért felel. Ezt a borminőséget a Budapesten megszervezett Kérpát-medencei Borkóstolónak vagy Európa egyik leghíresebb borversenyének, a Berliner Wein Trophynak a díjai is bizonyítják.

A szatmári szakember is úgy látja, a romániai borfogyasztás elsősorban az olcsó és a középkategóriás borokra szorítkozik, illetve van egy viszonylag szűk réteg, amely a prémium minőségű borokat is megvásárolja. Amíg hosszú ideig Romániában elsősorban az édes borok domináltak, az utóbbi időben a borfogyasztói szokás kezd elmozdulni a fűlszáraz és száraz borok irányába, de ez lassú átmenet. Serli Csilla szerint húszhektáros pincészetük éppen megfelelő méret a jó minőségű borok előállítására. Úgy véli, minél nagyobb területen folyik szőlőtermesztés, annál nehezebb minőségű bort készíteni. „Mi terméskorlátozással dolgozunk. Ez fontos a borászatban, mert nagy mennyiségű szőlővel nem lehet kiváló minőséget előállítani” – magyarázza Serli Csilla.

A borturizmusban nagy lehetőséget látó borász szerint pincészetüket rengetegen felkeresik a környező európai országokból. Az érdeklődés szüret idején a legnagyobb, ami ugyan nagy megterheléssel jár a vállalat munkatársai számára, mégis szívesen állnak elébe az érdeklődők látogatásának. Tapasztalata szerint

FORRÁS: FACEBOOK.COM/BALLAGÉZA



A borászok többsége egyetért abban, hogy a borturizmusban nagy lehetőségek rejlenek

fordított a helyzet: a legjobb minőségű borok 70-80 százalékát kistermelők állítják elő, és forgalmazzák. Igaz, ezek a kisebb borászatok modern technológiával és megfelelő szakutadással rendelkeznek, ami idehaza sok kistermelőnél egyelőre hiányzik.

bánsági Rékás pincészet, valamint a Petro Vaselo. Ezek a borászatok a külföldi piacokon is értékesítenek borokat, és idehaza is jórészt ők uralják az éttermek erdélyi borlistáját, illetve a szakboltok felhozatalát.

Nagyenyei borút

Egy kistermelő számára még akkor is nehéz az erdélyi piac kis szegmensét meghódítani, ha kiváló borokat készít. A nagyenyedi Papp Péter talán a legismertebb borász szülővárosában, akinek pincéjében sok turista megfordult az utóbbi években. A 2,5 hektárnyi szőlőt művelő borosgazda szerint még egy jónak mondható évben sem tud 2500 palacknál több bort eladni háztól történő közvetlen értékesítésével, és egy-két panzió kínálatán keresztül.

A híres enyedi borral ma egy nagy gond van: a bortermelő gazdák nem tudnak összefogni, hogy nagyobb mennyiséget értékesítsenek közösen, hiszen nyilvánvaló, hogy a tizenvalahány jegyzett bortermelő kínálata külön-külön nem akkora, hogy szakboltoknak vagy akár kisebb áruházaknak az állandó beszállítói legyenek. Papp Péter magyarországi mintára javasolta, hogy közösen szervezzenek nyitott pincenapokat, amit meghirdetnének Kolozsváron, Marosvásárhelyen, illetve más városokban is. Erre volna érdeklődés, így a borturista döntene el, melyik bortermelőtől vásároljon. Ahogy az emberek a szövetkezéstől félnek, ugyanilyen fenntartásokkal viszonyulnak minden más „közös-ködshez”, holott ez nem más, mint egy értékesítési együttműködés.

si munka után váltott és fedtetett beborászatba. Azt vallja, hogy a szőlészeti és borászati kisvállalkozásként elég rizikós munka, nagy szakértelmet és elkötelezettséget igényel, különben az ember nem tud belőle megélni, és lehúzhatja a röföt.



Balla Géza szerint idén sokkal több a magas savtartalommal szüretelt szőlő

Szatmár az élen

A krasznabélteki Nachbil pincészet borásza, Serli Csilla nemcsak az országos híró 20 hektáros, bioborokat előállító borgazdaság vezető borásza, hanem szakemberként is a megyei borversenyek zsűrijeit is ő vezeti, így alapos rálátása van a Szatmár megyei borászok teljesítményére. Azt mondja, sok hazai me-

az egész országban kezd fellendülni a borturizmus, ami jó jel, hiszen a bor iránt érdeklődő vendég itt borkóstoló formájában első kézből kap információt a pincészetek felhozzaláról. Mint fogalmaz, ezt minden eszközzel bátorítani kell, ami jelentősen befolyásolhatja a hazai borkultúra alakulását is.

MAKKAY JÓZSEF

A borturizmusban nagy lehetőséget látó Serli Csilla szatmárnémeti borász szerint pincészetüket rengeteg felkeresi a környező európai országokból.

tőn sokan hozzáláttak a szőlőtermesztéshez, mert jó üzletet vélték benne. Az igazi gondok viszont akkor jöttek, amikor az új ültetvények 3–4 év múlva termőre fordultak. A rengeteg szőlővel valamit kezdeni kellett, és megfelelő borászati technológia, valamint szaktudás nélkül sokan nem tudtak piacképes bort előállítani. „Az egyik fő baj az, hogy országszerte – így Erdélyben is – a legtöbben a nemzetközi fajtákat kezdték el telepíteni. Cabernet sauvignonnal, Merlot-val, Pinot noir-ra próbáltak felvenni a versenyt a franciákkal, az ausztrálokkal vagy a chileiekkel. Ez nem ment, és nem is fog menni. Nekünk vannak több száz éves, hagyományos erdélyi fajtáink, ezekre kellene figyelniük, ezek borát megismertetni a nagyközönséggel, mert igazi remek erdélyi borokat lehet hagyományos szőlőfajtákból is készíteni” – összegzi tapasztalatait Balla Géza.

A romániai borászat azért is van rossz helyzetben, mert a borpiacot zömében néhány nagyvállalat

Tízes erdélyi lista

Csávossy György borász szakember – a 2015-ben elhunyt híres erdélyi borász, Csávossy György fia – mintegy két évtizede vesz részt rendszeresen partiumi és erdélyi borversenyeken. Édesapja, a Romániai Magyar Gazdák Egyesületének (RMGE) korábbi elnöke, majd tiszteletbeli elnöke a kilencvenes évek elején indította el a szőlőtermesztő hagyományokkal rendelkező számos erdélyi településen a borversenyeket. „E versenyek, a megmérettetéseket követő szakmai kiértékelések felbecsülhetetlen segítséget nyújtottak a kiskisgazdáknak a fejlődésben a minőségi borkészítés terén” – magyarázza a borászó szakember. A kiskisgazdák közül azonban így is kevesen jutottak fel a legjobb borászok erdélyi grémiumába a Balla Géza által is felsorolt okok miatt. Csávossy György szerint ma a legjobb vörös-, fehér- és roséborokat előállító erdélyi pincészetek lajstroma nem